

Ucraïna i la gran Rus

A ningú no se li pot escapar que Rússia, simbolitzada per Putin al capdavant, es troba en una persecució sagnant i psicòpata del poder, en un conflicte que dura més de cinc-cents anys en el si de l'ortodòxia i en un constant enfrontament amb el catolicisme occidental. L'actual guerra, provocada per la invasió d'Ucraïna, tan sols és un capítol afegit a aquest intent de recrear un imperi a l'antiga, dels que ja no existeixen ni en el món ni en la història.

Rússia es troba atrapada al laberint teològic i polític de Constantinoble, la segona Roma capturada pels otomans, ara turcs, quan l'imperi bizantí caigué en 1475. Poc temps abans, l'imperi oriental cercà l'ajuda a Occident, sabent que el preu a pagar era la reunificació entre les dues grans esglésies: l'ortodoxa amb la catòlica, on la primera s'havia de retractar de les seves ínfulas de grandesa, acceptant l'autoritat del papa de Roma, veritable successor de l'apòstol Pere. Un dels grans

impulsor d'aquest intent d'unió fou Isidor, nomenat per un patriarca de Constantinoble en hores baixes i assetjat pels turcs. En 1437 esdevingué metropolità de Kíev i de tota la Rus, és a dir del pobles germans eslaus, considerats com una sola nació, unificats per la mateixa fe ortodoxa, compartint una mateixa genètica eslava i un extensíssim territori, si més no fins als Urals.

El concili de Ferrara i Florència de 1439 va culminar en la desitjada declaració d'unitat, però quan Isidor corre fins a Moscou per anunciar l'acord, el Putin de torn, Vasily II príncep de Moscou l'empresona, com un vulgar dissident soviètic. Els mecanismes repressius venen de lluny. Automàticament, és assenyalat un nou bisbe metropolita de Kiev, trencant relacions entre l'església ortodoxa russa i la de Constantinoble, que tan sols buscava una aliança militar davant de l'assetjament otomà. Oblidada i odiada la capital del sud, en la península d'Anatòlia, Vasily cerca expandir la seva influència religiosa sobre tota la regió metropolitana de Kíev, fracassant emperò, topant amb tota mena de dificultats culturals, idiomàtiques, ideològiques però, en el fons, encarant-se amb l'ànima ja prooccidental ucraïnesa.

Tan sols aleshores, en un tardà 1461 pel que fa a la història de l'Església, el príncep i no el papa o cap concili com demanaria el dret eclesiàstic, crea el metropolitanat de Moscou i tota la Rus. Des d'aquí es

projecta l'afany de nova conquesta d'Ucraïna, amb Kíev com a símbol. Des d'aquest instant, l'imperi radicat a Moscou intentarà per tots els mitjans conquerir els espais eslaus, començant per la capital veïna, però intentant expandir la seva influència cap a Bulgària, Polònia, el Bàltic, fins arribar a les costes de l'Adriàtic, amb el poble Serbi, els eslaus del sud. Constantinoble serà el parent pobre del Mediterrani, menyspreat en tot moment. Semblants sentiments i actituds s'aplicaran a l'Església Catòlica encapçalada pel papa de Roma, qui pel seu costat rep la reincorporació dels catòlics d'Ucraïna en 1596, els Uniates, qui seran poc menys que considerats traïdors a la causa ortodoxa de la gran Rus, ara traslladada a Moscou quan, de fet, el seu origen el tenia a la mateixa capital ucraïnesa.

En aquest context, es pot entendre com la causa ecumènica, la de la casa comuna dels cristians, impulsada en aquests darrers cent anys pel papa i per infinitud de

moviments protestants, conté un enorme desig per la pau, la fraternitat i el diàleg entre els pobles, immersos en contínues tensions, que l'encontre religiós hauria de poder suavitzar, mirant de trobar punts d'encaix i d'entesa. La invasió d'Ucraïna per Rússia en aquest 2022 no deixa de ser un nou intent de restauració de la Rus, d'un nou

imperi soviètic, ara sota l'empara d'un afany de domini que, malgrat els esforços i sofriments, tindrà els dies comptats, com grans seran els sofriments personals provocats, de difícil reparació. Els ressentiments s'averen durar per moltes generacions, perquè la història no ha arribat a la seva fi, diguin el que diguin.

Quan el nou tsar, títol que rep en la intimitat Putin, afirma que Ucraïna és un error es fa ressò de la història que enfronta països germans, que comparteixen la mateixa fe i història, en un recorregut que no ha estat ni fàcil ni pacífic. La història no finalitza amb Ucraïna, acabi com acabi aquesta guerra, sinó que per a la troica russa, l'error ucraïnès consisteix en l'aliança traïdora de Kíev amb Occident, però el mal és aquest Occident, marcat pel foment de les llibertats personals, que es distancien i s'autonomitzen de la tutela del poder teocràtic del patriarca de torn, el qual continua guiant espiritualment el príncep de Moscou. El mal es troba en la llibertat de pensament, d'associació i de religió fins i tot, per a un imperi moscovita que, no fa tant, havia prohibit l'Església, condemnant-la a les catacumbes.